

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z HISTORII W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 3 W OZIMKU - WIESŁAWA SEKOWSKA

I. SPOSÓB INFORMOWANIA O WYMAGANIACH NA POSZCZEGÓLNE OCENY.

- przekazywana przez nauczyciela informacja ustna w pierwszym tygodniu nauki (informacje uzupełniające można przekazać, na prośbę ucznia, na początku II semestru).
- informacje w formie zapisanej znajdują się u nauczyciela danego przedmiotu (dostępne podczas spotkań indywidualnych lub zebrań ogólnych z rodzicami).

II. WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY

- znajdują się na końcu tekstu

III. WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY DLA UCZNIÓW DYSFUNKCJAMI.

- obniżenie wymagań według zaleceń poradni psychologiczno – pedagogicznej.

IV. SPOSOBY INFORMOWANIA UCZNIĄ O OCENIE CZĄSTKOWEJ Z DANEJ FORMY AKTYWNOŚCI ORAZ USTALENIE CZĘSTOTLIWOŚCI KONTROLI.

Forma aktywności	Sposoby informowania	Częstotliwość
Odpowiedź ustna	Ustnie lub pisemnie	Przynajmniej raz w semestrze
Praca domowa	Ustnie lub pisemnie w zeszycie lub ćwiczeniach ucznia	W zależności omawianego materiału.
Prowadzenie zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń	Pisemnie w zeszycie lub w ćwiczeniach	Przynajmniej raz w semestrze
Prace dodatkowe	Ustnie lub pisemnie	W zależności od omawianego materiału
Praca w grupie	Ustnie pod koniec lekcji	Na koniec lekcji
Udział w dyskusji	Ustnie	W zależności od omawianego materiału
Aktywność	Ustnie np. cztery „+” to ocena bdb, trzt „-”, to dop.	Na każdej lekcji

- zgodnie z WSO uczeń jest zobowiązany wpisywać oceny do dzienniczka informować o nich rodziców.

V. NARZĘDZIA SPRAWDZAJĄCE STOPIEŃ OPANOWANIA WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI. ZASADY PRZEPROWADZANIA KLASÓWEK, SPRAWDZIANÓW ORAZ USTALENIE FORM POPRAWIANIA OCENY Z KLASÓWEK.

Narzędzie	Zasady przeprowadzania klasówek	Formy poprawiania	Ustalona ilość w semestrze
Sprawdzian	<ul style="list-style-type: none"> *obejmuje fragment danego działu (3-4 ostatnie lekcje) *zapowiedziany na tydzień przed i wpisany do dziennika *informacja o ocenie na danej pracy *sprawdziany do wglądu dla rodziców na spotkaniach indywidualnych lub u nauczyciela przedmiotu. 	<ul style="list-style-type: none"> *sprawdzenie i oddanie tydzień po przeprowadzeniu sprawdzianu *uczeń poprawia ocenę niedostateczną w terminie ustalonym z nauczycielem, nie później niż tydzień od omówienia poprawionego sprawdzianu 	po przerobieniu danego działu i lekcji powtórzeniowej
Kartkówka	<ul style="list-style-type: none"> *obejmuje materiał wyłącznie z ostatniego tematu *nie jest zapowiedziany *informacja o ocenie na kartkówce 	<ul style="list-style-type: none"> *sprawdzenie i oddanie w ciągu tygodnia *nie podlega poprawie 	Minimum dwa razy w semestrze

*zgodnie z WSO uczeń jest zobowiązany wpisywać oceny do dzienniczka i informować o nich rodziców.

VI. USTALENIE WPŁYWU RÓŻNYCH OCEN CZĄSTKOWYCH NA OCENĘ SEMESTRALNĄ

Klasówki, sprawdziany, kartkówki.	60%	100%
Inne formy aktywności (odpowiedzi , prace domowe.....)	40-%	

VII. USTALENIE ILOŚCI PRAC DOMOWYCH, CZĘSTOTLIWOŚCI ORAZ CZASU NA ICH PRZYGOTOWANIE.

Rodzaj pracy domowej	Częstotliwość ich zadawania	Czas na ich przygotowanie
Uzupełnienie ćwiczeń	- na bieżąco	- na kolejną lekcję
Ustne utrwalenie lekcji	- na bieżąco	- na kolejną lekcję
Praca dodatkowa (referat, gazetka, prezentacja, projekt..)	- w zależności od potrzeb	- ustala nauczyciel z uczniem

VIII. USTALENIE SPOSOBÓW WSKAZYWANIA KIERUNKÓW DALSZEJ PRACY UCZNIA.

- sprawdzian – naniesienie poprawek, odesłanie do konkretnego tematu.
- kartkówka - naniesienie poprawek.
- praca domowa –wskazanie błędów i sposoby ich poprawy
- praca dodatkowa –recenzja pracy , wskazanie błędów i sposobów ulepszenia dalszych prac.
- odpowiedzi ustne – omówienie odpowiedzi.

IX. SPOSÓB INFORMOWANIA UCZNIÓW WARUNKACH TRYBIE UZYSKANIA WYŻSZYCH NIŻ PRZEWIDYWANE ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH Z OBOWIĄZKOWYCH I DODATKOWYCH ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH ORAZ O MOŻLIWOŚCI PRZYSTĄPIENIA DO SPRAWDZIANU KOŃCOWOROCZNEGO W CELU PODWYŻSZENIA OCENY, GDY ZOSTAŁY NARUSZONE PROCEDURY USTALENIA TEJ OCENY.

„przekazywana przez nauczyciela informacja ustna w pierwszym tygodniu nauki zgodna z WSO”.

X. SPOSOBY OCENIANIA I WYMAGANIA STAWIANE UCZNIOM O SPECJALNYCH POTRZEBACH EDUKACYJNYCH

„Nauczyciel wspomagający wspólnie z nauczycielem przedmiotu opracowują szczegółowe zasady wewnątrzszkolnego systemu oceniania dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Wykorzystując załącznik do WSO”.

WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY

Klasa IV	Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną gdy:	Na ocenę dopuszczającą uczeń powinien:	Na ocenę dostateczną uczeń powinien:	Na ocenę dobrą uczeń powinien:	Na ocenę bardzo dobrą uczeń powinien:	Na ocenę celującą uczeń powinien:
HISTORIA WOKÓŁ NAS	<ul style="list-style-type: none"> - nie opanował materiału w stopniu dopuszczającym - braki w wiedzy są na tyle duże, że uniemożliwiają zdobycie kolejnych wiadomości 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśniać czym jest historia - znać pojęcie: źródło historyczne - opowiedzieć o pracy archeologa - wyjaśnić co to jest muzeum 	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzec w zjawiskach historycznych przyczyny i skutki - umie wskazać różnice między rocznikiem, a kroniką - przedstawić źródła odkrywane podczas wykopalisk - przedstawić zadania muzeum 	<ul style="list-style-type: none"> - opowiedzieć, kto tworzy historię - umieć dostrzegać różnorodność źródeł historycznych - ukazać archeologię jako naukę wspomagającą historię - wykazać różnorodność form ochrony zabytków (skansen, archiwum, biblioteka) 	<ul style="list-style-type: none"> - postrzegać osiągnięcia cywilizacji XX wieku jako efekt pracy przeszłych pokoleń - umieć dostrzegać konieczność dotarcia do wszystkich źródeł, aby poznać historię - wymienić miejsca słynące z wykopalisk (region) - dostrzec rolę muzeów w przekazywaniu wiedzy historycznej 	<ul style="list-style-type: none"> - opanować materiał przewidziany programem w stopniu bardzo dobry - brać udział w konkursach historycznych i odnosić w nich sukcesy - aktywnie uczestniczyć w zajęciach szkolnego koła historycznego - z własnej inicjatywy poszerzać
MOJA MAŁA HISTORIA	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić związki rodzinne na przykładzie swojej rodziny - pokazać na mapę Polskę - nazwać polskie symbole narodowe 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie posługiwać się pojęciami: ród i rodzina rozumiejąc ich zakres - przedstawić pochodzenie nazwy Polska - określić znaczenie symboli narodowych 	<ul style="list-style-type: none"> - opowiedzieć czym zajmuje się genealogia - wymienić i pokazać krainy geograficzno-historyczne - znać pochodzenie hymnu państwowego 	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzec potrzebę istnienia i tworzenia drzew genealogicznych jako źródeł informacji o historii rodu - wskazać państwa sąsiadujące z Polską - ukazać tradycje związane z symbolami narodowymi 		
HISTORIA MOJEGO REGIONU	<ul style="list-style-type: none"> - pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać prostych poleceń 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazać Gdańsk na mapie, nazwać krainę geograficzno-historyczną, opisać herb -wymienić kilka zabytków regionu 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawić ważniejsze wydarzenia historyczne miejscowości, regionu - wymienić zabytki i ciekawostki turystyczne regionu 	<ul style="list-style-type: none"> - znać historię (ważniejsze wydarzenia) i legendy związane z Gdańskiem 	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzegać związek dziejów regionu z dziejami ojczytymi - opowiedzieć o ciekawych ludziach związanych z Gdańskiem 	

Klasa IV	Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną gdy:	Na ocenę dopuszczającą uczeń powinien:	Na ocenę dostateczną uczeń powinien:	Na ocenę dobrą uczeń powinien:	Na ocenę bardzo dobrą uczeń powinien:	Na ocenę celującą uczeń powinien:
CZAS W HISTORII	wymagających zastosowania podstawowych umiejętności.	<ul style="list-style-type: none"> - znać podstawowe jednostki podziału czasu - określić czas trwania wieku i tysiąclecia oraz wiek dla dawnej daty, wiedzieć co to era 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawić sposoby określania czasu w dawnych czasach - obliczyć ile lat i wieku upłynęło od wydarzenia do czasów współczesnych 	<ul style="list-style-type: none"> - odróżnić i nazwać dawne i współczesne czasomierze - zaznaczyć na linii chronologicznej wskazane daty 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić najbardziej znane w świecie zegary - samodzielnie narysować linię chronologiczną i swobodnie się nią posługiwać 	swoje wiadomości z historii w oparciu o dodatkową literaturę historyczną
PRADZIEJE CZŁOWIEKA		<ul style="list-style-type: none"> - opisać wygląd człowieka pierwotnego - podać nazwy pierwszych narzędzi rolnych i zwierząt udomowionych - wskazać położenie osady w Biskupinie 	<ul style="list-style-type: none"> - ukazać warunki życia człowieka pierwotnego - wytłumaczyć pojęcie osiadły tryb życia - opowiedzieć o wyglądzie osady w Biskupinie 	<ul style="list-style-type: none"> - wykazać dokonania ludzi pierwotnych - ukazać związek osiadłego trybu życia z ogromną ilością wynalazków - przedstawić zajęcia mieszkańców i ich wierzenia 	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzegać proces zmian w życiu ludzi pierwotnych jako wynik ich pracy i doświadczenia - przedstawić przyczyny podziału pracy i handlu wymiennego - wykazać doniosłość odkrycia osady 	
ŻYCIE CODZIENNE W DAWNEJ POLSCE		<ul style="list-style-type: none"> - umieścić fakty na osi czasu, znać prawa i obowiązki władców - wiedzieć co to gród i podgrodzie - umieć opowiedzieć o zajęciach zakonników - opisać miejsca, gdzie w średniowieczu budowano miasta - wymienić grupy społeczne zamieszkujące średniowieczne miasta - opisać miejsce budowania zamków i wiedzieć, kto w nich mieszkał 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumieć co to koronacja, potrafić wymienić insygnia koronacyjne - potrafić opowiedzieć o zajęciach grodu i podgrodzia - znać nazwy pierwszych zakazów na ziemiach polskich - opisać wygląd miasta średniowiecznego, w szczególności elementów obronnych - znać zajęcia mieszkańców średniowiecznego miasta (kupcy, rzemieślnicy) - opisać wygląd zamku i zajęcia rycerzy w czasie wojny i pokoju 	<ul style="list-style-type: none"> - znać zadania urzędników i role drużyny książęcej - dostrzegać znaczenie grodu jako ośrodka życia politycznego, gospodarczego i kulturalnego - dostrzegać znaczenie przyjęcia chrztu przez Mieszka I - wymienić miasta (ważniejsze) sprzed 500 lat i wskazać je na mapie - wykazać rolę cechu jako związku chroniącego interesy rzemieślników 	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzegać istnienie współpracy między władcą a jego urzędnikami - rozpoznać zróżnicowanie społeczne mieszkańców grodu i podgrodzia - dostrzegać zmiany w życiu zakonników doby współczesnej - porównać wygląd miast średniowiecznych ze współczesnymi i wskazywać pozostałości średniowiecznej zabudowy (Gdańsk, Warszawa) 	

Klasa IV	Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną gdy:	Na ocenę dopuszczającą uczeń powinien:	Na ocenę dostateczną uczeń powinien:	Na ocenę dobrą uczeń powinien:	Na ocenę bardzo dobrą uczeń powinien:	Na ocenę celującą uczeń powinien
<p style="text-align: center;">ŻYCIE CODZIENNE W DAWNEJ POLSCE</p>		<ul style="list-style-type: none"> -wiedzieć kto to była szlachta i gdzie zamieszkiwała - znać zajęcia chłopów, opisać wygląd wsi, zagrody, rozumieć pojęcie pańszczyzna - wyjaśnić pojęcie „wiek pary”, wymienić największe wynalazki XIX wieku - umieć wymienić najważniejsze wynalazki XX wieku 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawić zajęcia szlachty w czasie wojny i pokoju - wymienić obowiązki chłopów wobec kościoła i pana ziemi - dostrzegać zmiany zaistniałe na wsi i w mieście XIX wiecznym - dostrzegać zmiany, jakie dokonały się w wyglądzie współczesnych miast i wsi 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawić cechy rycerza, opisać ceremonię pasowania i turnieju - umieć ukazać zadania służby dworskiej, warunki jej życia i pracy - wiedzieć, dlaczego wprowadzenie pańszczyzny niekorzystnie wpłynęło na położenie gospodarcze chłopów - ukazać zmiany w życiu ludzi na skutek rozwoju przemysłu - przedstawić wynalazki służące człowiekowi 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazać zawody rzemieślnicze, które należą do istniejących współcześnie, zanikających, wymarłych -wymienić słynne polskie zamki i słynnych rycerzy - wskazać różnicę pomiędzy szlachta i magnaterią (styl życia, zajęcia) - dostrzegać postęp techniczny i zmianę w wyglądzie wsi współczesnej - nazywać nowe grupy społeczne i dostrzegać istniejące między nimi różnice - dostrzegać zagrożenia wynikające z postępu technicznego (zbrojenia, degradacja środowiska naturalnego) 	

Klasa V	Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną gdy:	Na ocenę dopuszczającą uczeń powinien:	Na ocenę dostateczną uczeń powinien:	Na ocenę dobrą uczeń powinien:	Na ocenę bardzo dobrą uczeń powinien:	Na ocenę celującą uczeń powinien
STAROŻYTNÓŚĆ	<ul style="list-style-type: none"> - nie opanował materiału w stopniu dopuszczającym - braki w wiedzy są na tyle duże, że uniemożliwiają zdobycie kolejnych wiadomości i opanowania podstawowych umiejętności - nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać prostych poleceń 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić istotę podziału na lata p.n.e i n.e - określić wiek (połowę) dla danej daty rocznej i to samo odczytać z linii chronologicznej - wymienić dwa przykłady najstarszych państw świata i zlokalizować je geograficznie (kontynent, morze, rzeka) - wyjaśnić rolę Nilu w Egipcie - nazwać dwa systemy władzy w państwach starożytnych - wskazać najniższą grupę ludności w społeczeństwach starożytnych i jej zajęcia - wskazać typowy rodzaj wierzeń ludów starożytnych (wielobóstwo) - odróżnić bohaterów mitów od postaci historycznych np. Hades - Homer - łączyć pojęcie z definicją - rozpoznać pochodzenie wskazanego zabytku architektury - łączyć najważniejsze osiągnięcia cywilizacji starożytnych z miejscem ich powstania np. papirus – Egipt, teatr - Grecja 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić główne epoki historyczne - obliczyć ile lat i wieków dzieli nas od wydarzenia zaznaczonego na linii chronologicznej - wymienić poznane cywilizacje starożytne i wskazać ich lokalizację na mapie - podać dwa przykłady wpływów warunków naturalnych na życie w państwach starożytnych - scharakteryzować dwa przykłady władzy w państwach starożytnych - wyjaśnić źródła niewolnictwa - podać przykłady religii pogańskich i wyjątek (judaizm) - wymienić kilka postaci mitycznych i kilka starożytnych np. Zeus, Apollo, Afrodyta, Posejdon, Leonidas, Fidiasz, Cezar, Aleksander Wielki - dopisać pojęcie do definicji - wskazać cechę charakterystyczną wybranego przez siebie zabytku - samodzielnie wymienić kilka osiągnięć ludów starożytnych 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić epoki historyczne zgodnie z ich chronologią - zaznaczyć na linii chronologicznej wskazane daty - lokalizować poznane cywilizacje na mapie i względem siebie oraz określić ich kolejność w czasie - wskazać podobieństwa i różnice w warunkach naturalnych państw starożytnych - scharakteryzować poznane systemy władz (władza despotyczna, demokratyczna, rządy arystokratyczne, republika, cesarstwo) - scharakteryzować status niewolników - rozróżnić poznane systemy religijne - powiązać imiona bóstw greckich z ich funkcjami, a postaci historycznych z ich działaniami np. Perykles – demokracja - wyjaśnić większość pojęć: faraon, władca despotyczny, mumia, piramida, papirus, hieroglify, niewolnik, Biblia, Nowy Testament, pogaństwo, państwo – miasto, mit, 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić zasadę podziału na historię i prahistorię oraz na epoki historyczne - wyjaśnić źródła innych niż nasza rachub czasu - samodzielnie narysować linię chronologiczną i swobodnie się nią posługiwać - określić czas powstania, położenie i warunki naturalne wszystkich cywilizacji starożytnych - wykazać związek warunków naturalnych z zajęciami i rozwojem form państwowych w starożytności - porównać poznane systemy władzy - ocenić rolę niewolnictwa w starożytności - scharakteryzować, porównać systemy religii starożytnej - swobodnie posługiwać się imionami postaci mitycznych i historycznych i charakteryzować je - swobodnie operować pojęciami: faraon, władca despotyczny, mumia, piramida, papirus, 	<ul style="list-style-type: none"> - opanować materiał przewidziany programem w stopniu bardzo dobry - brać udział w konkursach historycznych i odnosić w nich sukcesy - aktywnie uczestniczyć w zajęciach szkolnego koła historycznego - z własnej inicjatywy poszerzać

Klasa V	Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną gdy:	Na ocenę dopuszczającą uczeń powinien:	Na ocenę dostateczną uczeń powinien:	Na ocenę dobrą uczeń powinien:	Na ocenę bardzo dobrą uczeń powinien	Na ocenę celującą uczeń powinien
STAROŻYTNOŚĆ	wymagających zastosowania podstawowych umiejętności.			olimpiada, demokracja, amfiteatr, komedia, tragedia, imperium, cesarstwo, republika, barbarzyńcy - określić podstawowy dorobek cywilizacyjny poznany w państwach starożytnych	hieroglify, niewolnik, Biblia, Nowy Testament, pogaństwo, państwo – miasto, mit, olimpiada, demokracja, amfiteatr, komedia, tragedia, imperium, cesarstwo, republika, barbarzyńcy - scharakteryzować typowe formy architektury starożytnej i podać przykłady oraz określić funkcje omawianych budowli - określić i ocenić dorobek cywilizacyjny państw starożytnych w tym jego znaczenie dla nas	swoje wiadomości z historii w oparciu o dodatkową literaturę historyczną
POLSKA PIASTÓW		<ul style="list-style-type: none"> - pokazać na mapie kolebkę państwa polskiego oraz ziemie zjednoczone przez Mieszka I, wymienić Pomorze jako ziemię utraconą - łączyć najważniejsze wydarzenia z władcą i porządkować chronologicznie: (chrzest Polski, koronacja Chrobrego, podział na dzielnice, zjednoczenie, akademia krakowska) - wymienić po jednym skutku tych wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznać państwo polskie za ostatnich Piastów i wskazać utracone ziemie - wskazywać najważniejsze zasługi kolejnych Piastów np. Mieszko – zjednoczenie plemion i chrzest - rozróżniać przyczyny i skutki ich działań (np. sprowadzenie Krzyżaków) - określić wiek panowania lub datę najważniejszego wydarzenia (966, 1025, 1138, 1226, 1320, 1364) 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić na mapie główne zmiany terytorialne ziem Piastów (Śląsk, Pomorze, Ruś Halicka) - omawiać podstawowe fakty z epoki Piastów (chrzest Polski, zjazd w Gnieźnie, wojny, koronacje, Testament Krzywoustego, Krzyżacy, Tatarzy, zjednoczenie i wzmocnienie państwa przez dwóch ostatnich Piastów) -zaznaczyć ich daty na linii chronologicznej 	<ul style="list-style-type: none"> - orientować się w kolejnych zmianach terytorialnych za Piastów (za Chrobrego, w okresie rozbicia dzielnicowego, podczas jednoczenia ziem polskich) - oceniać i porównywać władców i wydarzenia (np. Chrobry) - dostrzegać związki między historią Polski i Europy np. osadnictwo na prawie niemieckim, rola Kościoła - wyjaśnić istotę podziału 	

Klasa V	Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną gdy:	Na ocenę dopuszczającą uczeń powinien:	Na ocenę dostateczną uczeń powinien:	Na ocenę dobrą uczeń powinien:	Na ocenę bardzo dobrą uczeń powinien:	Na ocenę celującą uczeń powinien
POLSKA PIASTÓW		np. wzmocnienie/osłabienie państwa - rozróżnić grupy społeczne (stany): duchowieństwo, rycerstwo, mieszczaństwo - wymienić główne cechy miasta średniowiecznego - odróżnić budowlę romańską i gotycką - łączyć pojęcia z definicją	- omówić zajęcia poszczególnych grup społecznych i ich obyczaje - opisać miasto średniowieczne - wymienić cechy stylu romańskiego i gotyckiego dopisać pojęcie do definicji	-określić znaczenie poszczególnych grup społecznych w życiu politycznym, gospodarczym i kulturalnym - zlokalizować na mapie najstarsze polskie miasta - porównać architekturę romańską i gotycką - wyjaśnić większość pojęć	na stany i scharakteryzować je - wyjaśnić proces zakładania miast na prawie niemieckim - na przykładzie zabytków scharakteryzować architekturę średniowieczną - swobodnie operować pojęciami: ród, plemię, dynastia, książę, król, rycerz, lokacja, prawo niemieckie, cech, senior, statut, styl romański, gotyk, stan, monarchia	

Klasa VI	Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną gdy:	Na ocenę dopuszczającą uczeń powinien:	Na ocenę dostateczną uczeń powinien:	Na ocenę dobrą uczeń powinien:	Na ocenę bardzo dobrą uczeń powinien:	Na ocenę celującą uczeń powinien
U PROGU CZASÓW NOWOŻYTNYCH	<ul style="list-style-type: none"> - nie opanował materiału w stopniu dopuszczającym - braki w wiedzy są na tyle duże, że uniemożliwiają zdobycie kolejnych wiadomości i opanowania podstawowych umiejętności - nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać prostych poleceń 	<ul style="list-style-type: none"> - znać główne przyczyny odkryć geograficznych, przyrzędy do żeglugi -wymienić główne odkrycia -znać pojęcia: odrodzenie, humanizm - podać przykład człowieka renesansu - rozumieć dlaczego nastąpił kryzys Kościoła - znać datę wystąpienia Lutra - znać pojęcie ekumenizm – - znać datę hołdu pruskiego i pojęcia: lenno, tolerancja, folwark, pańszczyzna - znać datę unii lubelskiej, pojęcia: unia, Rzeczpospolita, sejm, przywileje, demokracja szlachecka, wolna elekcja - pamiętać co to złoty wiek, wymieniać przedstawicieli tego okresu 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafić krótko opowiedzieć o odkryciach geograficznych - wskazać różnicę między średniowieczem i renesansem - potrafić opowiedzieć o wybranej postaci odrodzenia - wiedzieć czego domagał się Luter - umieć przedstawić znaczenie hołdu pruskiego - znać przyczyny powiększania przez szlachtę obszaru folwarków - pamiętać postanowienia unii lubelskiej - wiedzieć co to piechota wybraniecka - potrafić opowiedzieć o działalności przedstawicieli złotego wieku 	<ul style="list-style-type: none"> - umieć przedstawić trasy odkrywców - znać korzyści wynikające z odkryć - znać dorobek kilku postaci renesansu - nazywać wyznania powstałe podczas reformacji - wymienić i ocenić metody zwalczania wyznań - rozumieć korzyści folwarku pańszczyźnianego dla polskiej gospodarki - pamiętać cechy stylu renesansowego w budownictwie oraz znać przykłady sztuki renesansowej 	<ul style="list-style-type: none"> - wykazać, że wydarzenia historyczne mogą mieć pozytywne i negatywne skutki - ocenić metody postępowania kolonizatorów - wykazać związek między nowymi ideałami życia ludzkiego a zmianą trybu życia codziennego - dostrzegać różnicę między różnymi wyznaniem chrześcijańskimi dawniej i współcześnie - rozumieć zależności między rozwojem ekonomicznym i wzrostem znaczenia politycznego Polski - oceniać hołd pruski w świetle późniejszych wydarzeń - rozumieć przejawy rozwoju ekonomicznego miast, szczególnie Gdańska - oceniać zakres władzy królewskiej po uzyskaniu przez szlachtę przywilejów - samodzielnie wyszukiwać informację o zabytkach renesansowych regionu 	<ul style="list-style-type: none"> - opanować materiał przewidziany programem w stopniu bardzo dobry - brać udział w konkursach historycznych i odnosić w nich sukcesy - aktywnie uczestniczyć w zajęciach szkolnego koła historycznego - z własnej inicjatywy poszerzać

Klasa VI	Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną gdy:	Na ocenę dopuszczającą uczeń powinien:	Na ocenę dostateczną uczeń powinien:	Na ocenę dobrą uczeń powinien:	Na ocenę bardzo dobrą uczeń powinien:	Na ocenę celującą uczeń powinien
BAROK PEŁEN KONTRASTÓW	wymagających zastosowania podstawowych umiejętności.	<ul style="list-style-type: none"> - znać pojęcia: husaria, wojna partyzancka, barok i czas jego trwania - znać postaci Batorego, Czarnieckiego, Sobieskiego - wymieniać państwa, z którymi Rzeczpospolita toczyła wojny w XVI i XVII wieku 	<ul style="list-style-type: none"> - znać nazwiska przedstawicieli baroku w różnych dziedzinach - potrafić opowiedzieć o epizodach wojen w XVI i XVII wieku 	<ul style="list-style-type: none"> - ukazać doniosłość działalności przedstawicieli baroku - dostrzegać rolę wybitnych wodzów w walce z wrogiem 	<ul style="list-style-type: none"> - umieć dostrzegać kontrasty baroku - wykazać, że nawet w czasach pomyślności państwa należy dbać o utrzymanie jego potęgi (Batory) 	swoje wiadomości z historii w oparciu o dodatkową literaturę historyczną
MYŚLICIELE PROPONUJĄ ZMIANY	<ul style="list-style-type: none"> - znać pojęcia: oświecenie, trójpodział władzy, rewolucja, konstytucja - znać datę rewolucji francuskiej - znać sylwetkę Stanisława Augusta Poniatowskiego - znać daty rozbiorów, konstytucji majowej, powstania kościuszkowskiego - znać pojęcia: kosynier, rozbiór, powstanie - znać państwa zaborcze 	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać przedstawicieli oświecenia w Europie - znać nazwiska Polaków walczących o niepodległość Ameryki - umieć wymienić zasługi ostatniego króla polskiego - wymieniać i wskazywać ziemie zagarnięte przez zaborców - wymieniać główne miejsca walk powstania kościuszkowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - ukazywać osiągnięcia naukowe oświecenia - znać przebieg i osiągnięcia rewolucji francuskiej oraz przebieg walk o niepodległość USA - wskazywać na postępowe zmiany okresu panowania S. A. Poniatowskiego - wykazać doniosłość postanowień konstytucji majowej - znać przebieg powstania kościuszkowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzegać dziedzictwo oświecenia i rewolucji dla współczesnych - dostrzegać rolę reform w słabej Polsce XVIII wieku - wskazać państwa współczesne stosujące trójpodział władzy - analizować przyczyny upadku Polski 		
WIELKIE ZMANY CYWILIZACYJNE XIX w.	<ul style="list-style-type: none"> - znać pojęcia: proletariatus, burżuazja, parlament, rewolucja przemysłowa, rusyfikacja, germanizacja - wymieniać odkrywców i wynalazców oraz ich osiągnięcia 	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzegać wpływ wynalazków na postęp gospodarczy - wskazywać zaborcy produjące w rozwoju rolnictwa lub przemysłu - znać epizody walk o wolność (Drzymała, Września) 	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzegać przeobrażenia gospodarcze XIX w. - rozumieć dlaczego Polacy walczyli u boku Francji - umieć opowiedzieć o walce Polaków o niepodległość i represjach zaborców 	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzegać wpływ zmian gospodarczych na przeobrażenia społeczne - dostrzegać korzyści osiągnięć XIX w. na czasy współczesne - Gdańsk - rozumieć hasło „Za Waszą i naszą wolność” 		

Klasa VI	Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną gdy	Na ocenę dopuszczającą uczeń powinien:	Na ocenę dostateczną uczeń powinien:	Na ocenę dobrą uczeń powinien:	Na ocenę bardzo dobrą uczeń powinien:	Na ocenę celującą uczeń powinien
WIELKIE ZMANY CYWILIZACYJNE XIX w		<ul style="list-style-type: none"> - znać datę powstania Legionów Polskich, powstań narodowych, postaci Dąbrowskiego i Wybickiego - znać wybitnych twórców XIX w. 			<ul style="list-style-type: none"> - umieć uzasadnić postawę Polaków wobec zaborców w walce o niepodległość 	
MIĘDZYDEMOKRACJĄ A DYKTATURĄ		<ul style="list-style-type: none"> - znać datę: I wojny światowej, odzyskania niepodległości, powstań śląskich i wielkopolskiego oraz bitwy warszawskiej - znać pojęcia: dyktatura, NATO, Układ Warszawski, żelazna kurtyna, mur berliński - znać daty: wybuchu II wojny światowej i jej zakończenia oraz powstania warszawskiego - znać główne miejsca walk w Polsce w 1939 r. - znać daty protestów Polaków wobec komunistycznej dyktatury 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumieć przyczyny wybuchu I wojny światowej - znać nowe rodzaje broni - znać postaci walczące o niepodległą Polskę - wymieniać dyktatorów okresu międzywojennego - wskazywać metody okupanta wobec Polaków - wykazać przebieg rywalizacji między ZSRR a USA po wojnie - kojarzyć daty z wydarzeniami w komunistycznej Pols 	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzegać skutki I wojny światowej - umieć opowiedzieć o wydarzeniach mających wpływ na odrodzoną Polskę - wskazywać na przeciwieństwa między państwem dyktatorskim a demokratycznym - opowiedzieć o walce Polaków w czasie II wojny światowej w kraju i poza jego granicami - podawać przykłady łamania praw obywatelskich w państwach komunistycznych 	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzegać zmiany mapy politycznej Europy w wyniku I wojny światowej - wyszukiwać informacje dotyczące sytuacji Gdańska po I wojnie światowej - rozumieć zagrożenia dla pokoju w Europie ze strony ZSRR i Niemiec - umieć wskazać i opowiedzieć o miejscach pamięci narodowej w regionie - wskazać postacie oraz wydarzenia będące symbolami upadku komunizmu 	

Klasa VI	Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną gdy	Na ocenę dopuszczającą uczeń powinien	Na ocenę dostateczną uczeń powinien:	Na ocenę dobrą uczeń powinien	Na ocenę bardzo dobrą uczeń powinien:	Na ocenę celującą uczeń powinien
DOBRO-DZIEJSTWA I PRZEKLEŃSTWA CYWILIZACJI XX w.		<ul style="list-style-type: none"> - znać pojęcia Liga Narodów, kultura masowa, globalna wioska, PRL - znać nazwiska wynalazców XX w. - rozumieć pojęcie II Rzeczypospolita - znać postacie zasłużone dla kultury okresy PRL 	<ul style="list-style-type: none"> - znać osiągnięcia naukowo-techniczne pierwszej połowy XX w. - znać wiodące postacie II Rzeczypospolitej - znać osiągnięcia II połowy XX w. - doceniać rolę społeczeństwa w odbudowie powojennej Polski 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumieć wpływ postępu technicznego na życie codzienne - wykazać szybki rozwój gospodarczy II Rzeczypospolitej - znać dobre i złe strony życia w PRL 	<ul style="list-style-type: none"> - na podstawie tekstu źródłowego wykazać na czym polegała amerykańizacja życia w pierwszej połowie XX w. - znać sukcesy gospodarcze II Rzeczypospolitej w naszym regionie - umieć wykazać, że nie wszyscy korzystają z osiągnięć XX w. - wykazać że po mimo cenzury Polacy wnieśli wielki wkład w rozwój dziedzictwa kulturowego 	
W STRONĘ DEMOKRACJI I DOBROBYTU		<ul style="list-style-type: none"> - umieć wskazać na mapie RP i kraje sąsiadujące - znać datę uchwalenia konstytucji - znać symbole Polski - znać podział administracyjny RP - rozumieć pojęcia samorząd, UE, ONZ 	<ul style="list-style-type: none"> - znać władze państwowe RP - wymieniać najważniejsze instytucje samorządu terytorialnego - rozumieć potrzebę ochrony środowiska 	<ul style="list-style-type: none"> - umieć wymienić podstawowe prawa i obowiązki obywatelskie - znać podstawowe obowiązki władz samorządowych 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumieć znaczenie symboli narodowych i konieczność okazywania im szacunku - dostrzegać problemy z jakimi borykają się władze regionu 	

Klasa VI	Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną gdy	Na ocenę dopuszczającą uczeń powinien:	Na ocenę dostateczną uczeń powinien:	Na ocenę dobrą uczeń powinien:	Na ocenę bardzo dobrą uczeń powinien:	Na ocenę celującą uczeń powinien
			- rozumieć konieczność dbania o przestrzeganie praw obywatelskich przez organizacje międzynarodowe	- znać negatywne i pozytywne skutki przemian gospodarczych lat dziewięćdziesiątych		